

Strategický plán obce / města z pohledu rovných příležitostí (gender analýza strategického plánu)

POPIS PROJEKTU

Projekt se týká vytvoření metodiky pro provedení gender analýzy strategického plánu obce.

V České republice je základním dokumentem upravujícím strategické plánování jako nástroj pro plánování a řízení obce zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Při plánování rozvoje a tedy i při strategickém plánování je třeba sledovat hledisko rovnosti žen a mužů, a to na základě analýzy, nebo pouhým uvážením. Z dlouhodobého hlediska by měly být brány v potaz potřeby žen i mužů, i strategické cíle by tedy měly být genderově vyvážené.

Cílem projektu je posoudit dopady a přínosy jednotlivých cílů strategických plánů jednotlivých měst nejen na muže a ženy, ale i na ostatní skupiny, které se v dané komunitě vyskytují. Toho bude dosaženo prostřednictvím navržené gender analýzy, rozšířené na komunitní analýzu.

TÉMA PROJEKTU A PROBLÉM, KTERÝ CHCEME ŘEŠIT

Ve veřejném sektoru se používá metoda strategického plánování na úrovni obcí a měst. Aplikace gender mainstreamingu ve strategickém plánování **není zatím prakticky využívána**, přesto je třeba se zabývat otázkou dopadů strategického plánování na obyvatele města, resp. na jednotlivé skupiny obyvatel města. Hledisko gender není v nestrategických dokumentech prakticky vůbec akcentováno oproti jiným „zaběhnutým principům“ (např. podpora určitých sportovních aktivit, hasičů, atp.).

Strategické plánování rozvoje měst a regionů u nás začalo být více podporováno až na přelomu tisíciletí. Zákonem není nikde určen obsah, ani způsob pořízení strategických dokumentů, každá obec si je sestavuje na základě potřeb v dané lokalitě. Ani genderová vyváženost není zákonem ošetřena a řada zpracovatelů ji neuplatňuje při tvorbě plánů. Příčinou může být tedy ne příliš dlouhá tradice strategického plánování jako takového a chybějící právní předpisy, které by jasně problematiku genderové vyváženosti začlenily do české legislativy. Strategické plány jsou často zaměřeny na řešení problémů a potřeb jen části mužské části populace, protože jejich zpracovatelé a schvalovatelé (místní politici) jsou převážně muži (např. řádovostně jiná podpora fotbalu, hokeje versus jiné druhy sportů, případně kulturních aktivit). Každá vesnice i město podporuje fotbalisty, nebo hasiče, ale málokterá podporuje mateřské centrum nebo kluby důchodců.

Samotná aplikace strategického plánování v regionálním rozvoji v České republice nemá příliš dlouhou tradici. Začalo být výrazněji využíváno za podpory Ministerstva pro místní rozvoj na přelomu tisíciletí, především pro plánování rozvoje měst a regionů. Stalo se tedy nástrojem, který spojuje aktivity rozhodujících představitelů veřejné správy a udává směr rozvoje obce prostřednictvím vybraných cílů.

Od roku 2004 se zabývala a nadále zabývá problematikou většího prosazování rovných příležitostí ve městech a obcích organizace FORUM 50%. Podařilo se jí navázat mezinárodní spolupráci s evropskými institucemi a prostřednictvím strategického dokumentu „*Evropská charta za rovností žen a mužů na úrovni života ve městech a obcích*“ formuluje základní práva a principy, ke kterým se mohou obce na formální rovině přihlásit. Základní práva, principy a dokonce i konkrétní metody prosazování rovných příležitostí tedy existují. Otázkou zůstává, která česká města se chartou opravdu řídí. Dle výroční zprávy o.s. Forum 50% za rok 2009 se stali signatáři charty dvě obce Staňkovice a Milotice. Následovala obec Záluží (Beroun) a v loňském roce i městská část Praha 18.

Forum 50 % vytvořilo metodiku pro genderové rozpočtování na úrovni obcí. Vlastní rozpočty obcí jsou ale z velké části již obrazem cílů ustanovených ve strategických plánech měst a obcí. Z toho důvodu je třeba podrobit genderové analýze přímo stávající strategické plány. V této věci nebyly zatím vytvořeny žádné kroky, kromě pilotního pokusu v akademické rovině v rámci prací na Universitě Pardubice.

O.s. Civitas per Populi se věnuje podpoře utváření kvalitního životního a obytného prostředí ve městech pro všechny skupiny jeho obyvatel včetně ovlivňování veřejné správy v tomto směru. Věnuje se také podpoře regionálního a místního rozvoje, ve které je strategické plánování spolu s finančním a územním plánováním základním nástrojem umožňujícím efektivní řízení rozvoje měst. Sdružení prosazuje a propaguje netradiční přístupy k práci s veřejností a prezentuje výstupy různých prací a aktuálních výzkumů v oblasti udržitelného rozvoje a dalších oblastí života města.

ORGANIZACE CPP MÁ ŘADU ZKUŠENOSTÍ V OBLASTI PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ, KTERÉ REPREZENTUJÍ NÁSLEDUJÍCÍ PRÁCE A GRANTY V POSLEDNÍM OBDOBÍ :

FACILITACE „VIZE BROUMOVSKA“ (2009) – CÍLEM PROCESU BYLO DEFINOVAT VIZI BROUMOVSKA DO ROKU 2029

ZPRACOVÁNÍ KONCEPCE BYTOVÉ POLITIKY NOVÉHO MĚSTA NAD METUJÍ ZEJMÉNA S OHLEDEM NA SOCIÁLNÍ BYDLENÍ (LEDEN 2012 – 20.4.2012)

EKOPORADENSTVÍ HRADEC KRÁLOVÉ – EKOPORADNA CIVITAS PER POPULI SE ZABÝVÁ PORADENSKOU ČINNOSTÍ V OBLASTECH: MA21, UDRŽITELNÝ ROZVOJ, ZELENÁ ÚSPORÁM, PASIVNÍ DOMY, ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ.

REALIZACE BILATERÁLNÍHO KURZU REGIONÁLNÍHO ROZVOJE A STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ PRO KOSOVO (LEDEN – PROSINEC 2012) PODROBNĚ O PROJEKTECH ZA ROK 2011

CÍL PROJEKTU

Hlavním přínosem projektu budou zveřejněné a prezentované výsledky gender analýz strategických plánů větších měst v ČR a jejich vzájemné porovnání, jako úvod k větší společenské diskuzi o tvorbě strategických dokumentů jako takových a pohledu na komunitu. Výsledky analýz budou prezentovány jednak tvůrcům strategických plánů a jednak zadavatelům, tak, aby bylo patrné, jaké mají z tohoto pohledu nedostatky. Současně bude otevřena odborná diskuze o další podobě začlenění gender problematiky do strategických dokumentů, kde je běžně zkoumán vliv na ŽP, ale nikoliv vliv na rovnost v komunitě jako takové. Zavedením metodiky hodnocení strategických plánů dle genderové vyváženosti se změní především pohled na celou problematiku rozvoje města. Gender analýza poskytne rozhodujícím představitelům obce zpětnou vazbu ke strategickému plánu a umožní jim nastavené cíle plánu korigovat směrem k genderové vyváženosti. Součástí mohou být i doporučení, jak této vyváženosti dosáhnout. Zveřejněním výsledků gender analýzy taky dojde k pozitivnímu postoji samotné veřejnosti k činnostem samosprávy, kdy veřejnost zjistí, že se jejich představitelé tímto tématem vůbec zabývají a hodnotí naplánované aktivity a cíle plánu dle dopadu na jednotlivé skupiny obyvatel. Projekt má za cíl dosáhnout změny v přístupu ke strategickému plánování měst a obcí, kdy se genderová analýza stane jeho obvyklou součástí.

AKTIVITY A STRATEGIE PROJEKTU

Po zapojení strategického plánování do rozvojových aktivit v prostředí českých měst a obcí je nutno neustále fungování celého systému zdokonalovat a hodnotit navržené plány/změny z pohledu genderu. Způsob, který navrhujeme, je v souladu s Evropskou chartou za rovnosti žen a mužů. Gender analýza strategického plánu by se mohla stát jedním z příkladů dobré praxe a inspirací pro další vývoj v rámci prosazování politiky rovných příležitostí na komunální úrovni. **Zejména nyní v souvislosti s hospodářskou krizí, kdy se finanční prostředky měst zmenšují je třeba více dbát na to, aby jejich alokace měla dopad na co největší okruh obyvatel.**

Občanské sdružení CIVITAS PER POPULI, Střelecká 574/13, 500 02 Hradec Králové www.civitas-group.cz, e-mail: civitasperpopuli@gmail.com, tel.: 722 969 360

Hlavní rizika projektu jsou nezájem politických reprezentací měst se genderovou analýzou vůbec zabývat, ať už z důvodu obavy o navýšení finančních prostředků na tvorbu strategického plánu, nebo obavy před odhalením genderově jednostranného zaměření strategických plánů (podpora fotbalu apod.). Je potřeba vytvořit celospolečenské klima ve spolupráci s dalšími organizacemi, které se podobné problematice věnují (Forum 50%) tak, aby se genderová korektnost stala nedílnou součástí plánování a fungování našich měst. Vlastní projekt rizika nemá, rizikem je spíše přijetí resp. nepřijetí výsledků projektů v jednotlivých městech.